

SLIKAR FRA JOSIP ROSSI

Pijo Mate PEJIĆ
Dubrovnik

UDK 929
Stručni rad

Primljeno: 31. XII. 2003.

Fra Josip Rossi rodio se u Trstu 1843., gdje završava pučku školu i nižu gimnaziju. Višu gimnaziju i teologiju završava u Zadru. Polaganjem redovničkih zavjeta 1861. postaje član Franjevačke provincije sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru. Za svećenika je zaređen 1866. godine. U franjevačkoj je zajednici obnašao službu definitora i tajnika Provincije. Slikarstvo je studirao i diplomirao na Umjetničkoj akademiji u Veneciji, a usavršavao se u Milanu i Rimu. Još kao student izradio je slike i nacrt za jaslice koje su resile crkvu sv. Frane u Zadru sve do Bogojavljenja 1917., kada su izgorjele. U svom atelijeru u samostanu sv. Frane u Zadru izrađivao je slike za crkve bogate umjetničke baštine poput crkve sv. Vlaha te one Male braće u Dubrovniku, zatim za franjevačke crkve na otočiću Košljunu u uvali mjesta Punat na Krku i na otoku Badiji, kao i za staru kapucinsku crkvu u Rijeci. Za baziliku sv. Antuna u Rimu naslikao je dvije oltarne pale, za crkvu sv. Josipa u Nazaretu sliku Madone, a radio je i za druge crkve u domovini i inozemstvu. Od 1883. do 1885. restaurirao je 67 vrijednih slika poznatog bokeljskog slikara Tripa Kokolje, koje se nalaze u crkvi Gospe od Škrpjela u Boki kotorskoj. Fra Josip je dao prve pouke u slikarstvu slikarima Vinku Draganji, Marku Muratu i Antonietti Bogdanović-Cetineo. Preminuo je 5. siječnja 1890., kojom prigodom su o njegovu životu i radu pisale novine "Katolička Dalmacija", "La Domenica", "Il Dalmata" i druge. U djelima iz povijesti umjetnosti njegovo je stvaralaštvo neopravdano zanemareno.

Ključne riječi: *fra Josip Rossi, Zadar, slikarstvo, XIX. st.*

Životopis

Ljudi žive i rade u vremenu i prostoru. Iza sebe ostavljaju uspomene, uže ili kraće, već prema tome kakav je bio njihov život i rad i kako su ga vrjednovali oni s kojima su živjeli i djelovali i oni za koje su radili.

Fra Josip Rossi je i za svoje vrijeme relativno kratko živio, ali je puno slikao, no o njemu se i njegovu slikarskom opusu – možda neopravdano – malo pisalo. Rossi se rodio u Trstu 23. kolovoza 1843. godine. Roditelji su mu se zvali Grgur i Elizabeta, rođena Prosecco. Na krštenju je dobio očevo ime – Grgur. Školu je pohađao u rodnome gradu do 1857., a nastavio kao franjevački kandidat u Nadbiskupskoj gimnaziji u Zadru, koju su vodili isusovci. Kao gimnazijalac pratio je kako stari i jednostavni

samostan sv. Frane dobiva reprezentativan izgled u neogotičkom stilu. U isto je vrijeme u koru iza velikog oltara u crkvi sv. Frane imao priliku gledati nastajanje velike slikarske kompozicije kojom zadarski slikar Franjo Salghetti-Drioli ostavlja trajni spomen na svoju prerano preminulu suprugu. Navedene obnoviteljske i slikarske pothvate vodio je provincijal fra Zoilo Monti, Zadranin, koji je primio Rossija u samostan.

Godine 1857. fra Donat Fabijanić, poznati povjesničar i glazbenik, imenovan je za magistra mladih franjevac. S ovim učenim fratrom Rossi će ostati u stalnom prijateljstvu. Vrijeme prvih godina njihova života u Zadru poklapa se s prihvaćanjem "vitae communis" ("života zajednice") po franjevačkim samostanima.

Grgur Rossi je obukao redovničko odijelo i započeo novicijat 1860. godine. Pri ulasku u novicijat promijenio je krsno ime u redovničko – fra Josip. Sljedeće godine položio je prve zavjete. Teologiju je učio i završio u Centralnoj bogoslovnoj školi u Zadru, a svećenički red primio je 1866. godine. Nakon svećeničkog ređenja bio je kratko vrijeme nastavnik u Franjevačkoj privatnoj gimnaziji u Koprju. U međuvremenu se u Zadar doselila i nastanila njegova obitelj, gdje mu se 1865. rodila sestra Germana, koja je kasnije postala ravnateljica Ženske građanske škole u Splitu. Bila je ponosna na svoga brata slikara, fra Josipa. Umrula je u Splitu 1937. godine.

Fratri u Zadru zapazili su njegov slikarski talent. Provincijal fra Fulgencije Carev želio je da se taj talent stručno razvije i usavrši. Radi toga ga šalje u Rim jednom fratru slikaru da se pripremi za prijamni ispit na likovnu akademiju, na koju se upisuje u Veneciji, gdje je zatim studirao i diplomirao. Za vrijeme studija upoznao se i družio s kasnije poznatim slikarom Favrettom. Usavršavanje slikanja nastavio je u Milanu i Rimu, a potom se vratio u Zadar. Na provincijskom kapitulu 1882. izabran je za definitivora (člana uprave Provincije). Tada mu je dopušteno u zadarskom samostanu otvoriti atelijer (*officina pictoris*), koji se nalazio iznad knjižnice. Atelijer je srušen 1899., kada su fratri podizali novi dio samostana za svoju privatnu gimnaziju. Na sljedećem provincijskom kapitulu 1885. izabran je za tajnika Provincije. Fra Bernardin dal Vago, generalni ministar Reda, pozvao je 1887. više slikara za oslikavanje unutrašnjosti bazilike sv. Antuna u *Via Merulana* u Rimu, među kojima je bio i fra Josip Rossi. Njemu je povjereno da za dva pobočna oltara izradi dvije slike: smrt sv. Josipa i Gorkumske mučenike. Te se slike i danas mogu vidjeti na spomenutim oltarima.

Fra Josip je u 47. godini života obolio od upale pluća. Nakon kraćeg bolovanja, u naponu stvaralaštva, preminuo je 5. siječnja 1890. u samostanu sv. Frane u Zadru. Pokopan je u franjevačkoj grobnici u Ugljanu. Povodom njegove iznenadne smrti, o njegovu su životu i djelatnosti pisale ondašnje novine na hrvatskom i talijanskom jeziku: *Katolička Dalmacija*, *La Domenica*, *Il Dalmata* i druge. U samostanu benediktinki u Rabu čuva se fra Josipov autoportret, a kopija je u samostanskoj blagovaonici na Košljunu. Njegov portret naslikao je slikar Vinko Draganja, a nalazi se u splitskom dominikanskom samostanu.

Slikar i restaurator

Još za vrijeme studija fra Josip je dao nacrt i naslikao sve što je bilo potrebno za postavljanje velikih božićnih jaslica u kapeli Gospe od Pompeja u crkvi sv. Frane u Zadru. Očevidci su govorili i pisali da su slike lijepe i da su jaslice postigle svrhu. Brojni Zadrani su ih sa svojom djecom gledali i divili im se. Međutim, na svetkovinu Bogojavljenja 1917., zbog neopreznosti sakristana, bile su žrtve požara izazvana kratkim spojem. Iz istog vremena je i Madona, koju je naslikao za crkvu sv. Josipa u Nazaretu. Kada se akademski slikar fra Josip vratio u Zadar, njegovo se ime pročulo po Dalmaciji. Počele su stizati narudžbe od župnika, upravitelja zavjetnih i samostanskih crkava.

Ne želeći se upuštati u stručne ocjene o umjetničkoj vrijednosti njegova slikarskog i restauratorskog opusa, nakana mi je navesti slike koje je izradio i crkve u kojima se one nalaze. Naručitelji i nadasve crkve za koje je stvarao, odnosno mjesta u kojima se njegova djela nalaze, govore o njemu kao vrijednom slikaru. Osim slike Madone u nazaretskoj crkvi sv. Josipa te dviju oltarnih pala u bazilici sv. Antuna u Rimu, fra Josip je za dubrovačku crkvu sv. Vlaha izradio sliku što prikazuje sv. Vlaha kako blagoslivlje Dubrovnik, a koja je postavljena na desnom pobočnom oltaru gledano od glavnih ulaznih vrata. Za staru kapucinsku crkvu u Rijeci izradio je sliku sv. Franje na brdu La Verni. Po nalogu generalnog ministra Franjevačkog reda, o. Bernardina dal Vaga, naslikao je 1882. oltarnu palu “Sv. Franjo u slavi” u crkvi Male braće u Dubrovniku, koja je kasnije uklonjena odnosno premještena u kor iste crkve, a na njezino mjesto postavljena Medovićeva slika “Sv. Franjo moli u prirodi”. Pri koncu XIX. stoljeća, po narudžbi o. Vicka Tomašića, izradio je i oltarnu palu “Sv. Franjo u ekstazi” koja se nalazi na pobočnom oltaru sv. Franje u samostanskoj crkvi na Badiji. Za samostansku crkvu na otočiću Košljunu (uvala Punat na otoku Krku) izradio je sliku sv. Didaka, koja se može vidjeti na istoimenom pobočnom oltaru.

Miroslav Montani u svojoj studiji “Josip Rossi restaurator radova Tripa Kokolje” piše da je naš slikar izradio slike sv. Margarite Kortonske, sv. Lucije, sv. Jeronima i Svih svetih. Sliku sv. Katarine izradio je za neku crkvu na Kosovu, vjerojatno na molbu biskupa Careva, svoga dobročinitelja i nekadašnjeg poglavara.

Još za vrijeme oslikavanja oltara u bazilici sv. Antuna u Rimu izradio je skicu za uređenje unutarnjih zidova i stropa svoje samostanske crkve sv. Frane u Zadru. Po toj skici zidovi i strop trebali su biti urešeni njegovim freskama. Sve je bilo dogovoreno s mjerodavnim osobama i ustanovama, a bio je nabavljen i potrebni materijal. Međutim, iznenadna smrt sve je omela.

Grad Perast poznat je po štovanju Majke Božje. Izraziti dokaz toga štovanja je glasovita crkva Gospe od Škrpjela, posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije. Crkva sa zvonikom sagrađena je oko 1630., a kapela s kupolom podignuta je 1722. godine. Zaslugom mecene Andrije Zmajevića, Peraštanina, unutrašnjost crkve svojim je vrijednim slikama uresio također Peraštanin, Tripo Kokolja (1661.–1713.), koji je slikarstvo studirao u Veneciji. Umjetnik je velebno umjetničko djelo radio između 1684. i 1694., kad je bio u naponu stvaralaštva, u dobi od 24. do 34. godine života.

Izradio je 68 slika na platnu, ovjekovječivši u njima na najbolji način svoje štovanje Blažene Gospe, podigavši si tako spomenik trajne vrijednosti. Kokolja je volio svoju Boku te je u njoj radio tokom ne baš dugog životnoga vijeka. To je razlog da se o njemu znade manje nego što zaslužuje. Ivan Kukuljević Sakcinski u svome djelu *Slovník umjetnikah Jugoslavenskih* (sv. I., str. 190) o njemu piše: “Život njegov i radnje ne opisa nitko od savremenikah, te ćeš ga zaman tražiti u raznojezičnih životopisnih slovnicih umjetnikah, u kojih nalaziš inače ime mnogih neznatnih slikarah, ako su samo po sreći bili Talijani, Francezi, Njemci..., Španjolci... itd.”

Rijetki su umjetnici koji su svom zavičaju ostavili ovako veliko i skladno djelo. Gospa od Škrpjela je naša Sikstinska kapela, kažu neki. Slike su tokom vremena zbog morske slanoće i vlage bile oštećene. Čak je i platno visjelo raspuknuto. Općinsko poglavarstvo, kao patron svetišta, raspisalo je natječaj za obnovu slika i proglas građanima Perasta da svojim prilozima pomognu restauraciju. Među natjecateljima bio je i fra Josip Rossi, s kojim je Poglavarstvo sklopilo ugovor 1. rujna 1883. godine. Sve slike, osim jedne na stropu, prenesene su u Zadar u Rossijev atelijer, gdje su za svotu od 2000 forinti restaurirane. Poglavarstvu ih je Rossi predao uoči Velike Gospe 1885.

U toj crkvi nalazio se sve do 1988. oltar Bezgrješnog Začeca. Umjesto stare oltarne slike Bezgrješnog Začeca na drvu, postavljena je 1886. slika na platnu koju je izradio fra Josip Rossi, a koju je označio sa: FR. JOSEPHUS ROSSI PINXIT 1886. I ona je skinuta i smještena u zbirku crkve sv. Nikole u Perastu, a na njezino je mjesto postavljena slika “Sveti razgovori” slikara Voja Stanića iz Herceg Novoga. Rossijeva slika Bezgrješnog Začeca nalazi se na naslovnoj korici knjige don Nika Lukovića *Zvijezda mora*, koja je tiskana u Perastu 2000. godine.

Crkve za koje je fra Josip slikao, poznate su po kulturnoj baštini. Upravitelji crkava i mjerodavne ustanove za očuvanje kulturne baštine ne bi dozvolile da se u te crkve postavljaju slike bez umjetničke vrijednosti. O vrijednosti pak slika Gospe od Škrpjela i o njihovu autoru suviše je govoriti. Sama činjenica da je njihova restauracija povjerena fra Josipu Rossiju dosta govori.

Učitelj slikara

Fra Josip Rossi bio je svećenik, vršio je svećeničke dužnosti i u zajednici obnašao povjerene mu službe. Ali, osim navedenog, on je bio i učitelj slikanja trima osobama koje su se posvetile slikarskom umijeću. To su Vinko Draganja, Marko Murat i Antonietta Bogdanović-Cetineo.

Vinko Draganja rodio se u Splitu 1856. u težačkoj obitelji. U trećem razredu gimnazije stupio je u dominikanski samostan u Splitu. Po završetku gimnazije uči teologiju u dominikanskom samostanu u Dubrovniku, gdje je upoznao fra Celestina Medovića i s njim razmjenjivao slikarska iskustva. Za svećenika je zaređen u Splitu 1879. godine. U njemu je od rane mladosti tinjala sklonost prema likovnoj umjetnosti. U višim razredima gimnazije slobodno vrijeme provodio je u slikanju i crtanju. Nekoliko je mjeseci po vlastitoj želji i dozvolom poglavara pohađao satove crtanja kod

dr. Emila Vacchettija, a potom je pošao u Zadar, u samostan sv. Frane, kod akademskog slikara fra Josipa Rossija. Rossi je pedagoški pozitivno utjecao na Vinka Draganju, što se može pročitati u pismu iz 1883., u kojem mu daje savjet: “Ako imate slobodnog vremena, vježbajte u slikanju nečega iz stvarnosti, a ako nemate na raspolaganju glave, neka vam kao model posluži makar koji stari lonac; jer ako budete slikali bojama prema reprodukcijama, naročito onim lošim, nećete ništa postići!” (D. Kečkemet, *Vinko Draganja*, str. 9–10). Draganja je godinu i pol proveo u Rossijevu atelijeru u Zadru. Ne zna se sigurno koliko je naučio, jer nema njegovih slika iz toga vremena, premda je poznato da je u Zadru izradio više slika. Poziv poglavara iz Splita prekinuo je njegovo naukovanje u Zadru. Slikarsko školovanje, uz velike poteškoće, Draganja je nastavio u Firenci na Akademiji likovnih umjetnosti, gdje se ponovno susreo s fra Celestinom Medovićem, koji je u tom gradu studirao. Za vrijeme naukovanja u Zadru naslikao je portret svog prvog učitelja slikanja, fra Josipa Rossija.

Srpski slikar Marko Murat bio je učenik fra Josipa Rossija. Rodio se u Luci Šipanskoj 1864. godine. Nakon završene gimnazije učio je teologiju u Centralnoj bogoslovnoj školi u Zadru. Marko je imao sklonosti i smisla za slikanje. Želja mu je bila učiti slikarstvo i postati slikar. Radi toga za vrijeme studija teologije 1883. često dolazi u novootvoreni atelijer slikara fra Josipa Rossija, koji ga poučava i uvodi u teoretsko i praktično slikarsko umijeće, što će mu omogućiti da se poslije dobivene stipendije upiše na Akademiju likovnih umjetnosti u Münchenu i da nakon sedmogodišnjeg studija postane akademski slikar. U Münchenu se družio s Celestinom Medovićem i drugim poznatim slikarima. Marko Murat obnašao je razne službe u Beogradu i Dubrovniku. Na Svjetskoj izložbi u Parizu 1890. izložio je veliku sliku “Dolazak cara Dušana u Dubrovnik”. Svoje radove izlagao je u Beču, Rimu, Liegeu i drugim gradovima. Poslije Prvog svjetskog rata bio je ravnatelj Zavoda za očuvanje kulturnih spomenika u Dubrovniku. Spominjao se s poštovanjem i sa zahvalnošću govorio o svom prvom učitelju slikarstva fra Josipu Rossiju. Umro je u Dubrovniku 1944. godine. Bio je član Srpske akademije nauka.

Slikarica Antonietta Bogdanović-Cetineo u ranoj mladosti bila je učenica fra Josipa Rossija. Dolazila je u samostan sv. Frane u Zadru i slušala njegove pouke kako treba slikati i crtati, te mu pokazivala svoje slikarske radove. Kasnije se upisala i pohađala Akademiju likovnih umjetnosti u Beču. Tijekom studija i nakon što je diplomirala redovito je slikala portrete; s vremenom je postala traženi portretist među osobama višeg društvenog položaja. Izrađivala je portrete nadvojvotkinje Stefanije, supruge prijestolonasljednika Rudolfa i njihove kćeri Elizabete i drugih bogatih osoba. Na poznatoj pariškoj izložbi 1900. izložila je “Dalmatinsku seljakinju”, koja je bila izvanredno primljena i ocijenjena, te je za nju dobila zlatnu medalju. Taj portret nalazi se u Harrckovoj galeriji u Beču. Za crkvu sv. Frane u Zadru naslikala je lijepu Madonu. Poslije propasti Austro-Ugarske Monarhije slikala je na kraljevskom dvoru u Beogradu. Izradila je uspjeti portret kralja Aleksandra. Kamo je otišla iz Beograda i gdje je završila životni vijek, nije poznato.

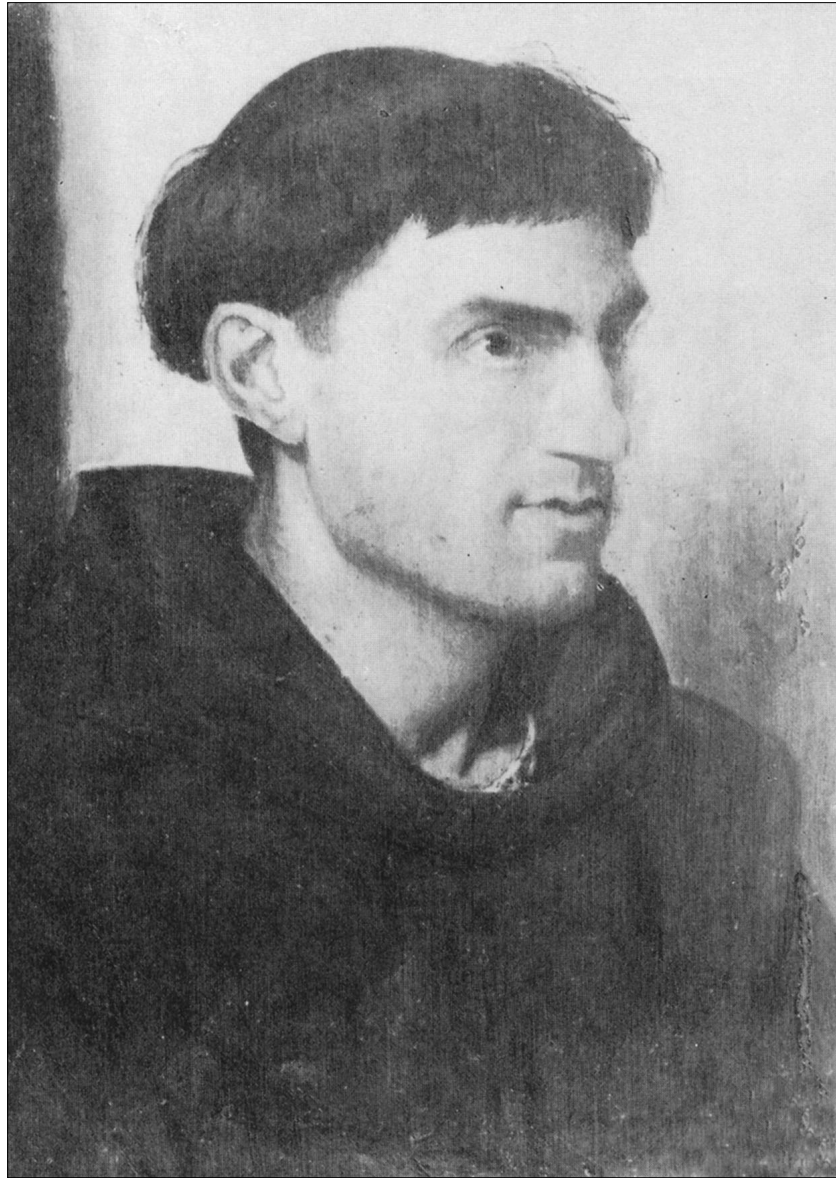
Zaključne misli

Na koncu, može se zaključiti da je fra Josip Rossi u svoje doba bio zapažen slikar. Slikarstvo je studirao i diplomirao na umjetničkoj akademiji u Veneciji, a usavršavao se u Milanu i Rimu. Još kao student izradio je slike i nacrt za jaslice koje su resile crkvu sv. Frane u Zadru sve do Bogojavljenja 1917., kada su izgorjele. U svom atelijeru u samostanu sv. Frane u Zadru izrađivao je slike za crkve bogate umjetničke baštine poput crkve sv. Vlaha te one Male braće u Dubrovniku, zatim za franjevačke crkve na otočiću Košljunu u uvali mjesta Punat na Krku i na otoku Badiji, kao i za staru kapucinsku crkvu u Rijeci. Za baziliku sv. Antuna u Rimu naslikao je dvije oltarne pale, za crkvu sv. Josipa u Nazaretu sliku Madone, a radio je i za druge crkve u domovini i inozemstvu. Od 1883. do 1885. restaurirao je 67 vrijednih slika poznatog bokeljskog slikara Tripa Kokolje, koje se nalaze u crkvi Gospe od Škrpjela u Boki kotorskoj. Osim toga, treba naglasiti da je fra Josip dao prve pouke u slikarstvu slikarima Vinku Draganji, Marku Muratu i Antonietti Bogdanović-Cetineo.

Literatura

1. B. BARČIĆ, *Povijest Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri*, Zadar, 1976.
2. P. BUTORAC, *Gospa od Škrpjela*, Sarajevo, 1928.
3. P. BUTORAC, *Kulturna povijest grada Perasta*, Perast, 1999.
4. H. DIDON, Jaslice u crkvi sv. Frane u Zadru, *Vjesnik Provincije sv. Jeronima*, 1954., str. 123–124.
5. F. JURIĆ, *Franjevački samostan u Dubrovačkoj Rijeci*, Zagreb, 1916.
6. D. KEČKEMET, *Vinko Draganja*, Split, 1975.
7. V. KRUŽIĆ UCHYTIL, *Mate Celestin Medović*, Zagreb, 1978.
8. I. KUKULJEVIĆ SAKCINSKI, *Slovník umjetnikah Jugoslavenskih*, sv. I., Zagreb, 1854.
9. N. LUKOVIĆ, *Boka Kotorska*, Kotor, 1953.
10. N. LUKOVIĆ, *Zvijezda mora*, Perast, 2000.
11. E. LUPI, Padre Giuseppe Rossi, *La Domenica*, Zadar, god. III., 12. I. 1890., br. 2, str. 14–15.
12. M. MONTANI, Josip Rossi restaurator radova Tripa Kokolje, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, Split, 1956., br. 10, str. 218–229.
13. *Necrologium fratrum minorum de observantia provinciae s. Francisci Ragusii*, Ad Claras Aquas, 1914.

14. NEPOTPISANO, Il Padre Rossi, *Il Dalmata*, Zadar, god. XXV., 8. I. 1890., br. 3, str. 2.
15. NEPOTPISANO, Il progetto del frate, *Il Dalmata*, Zadar, god. XXV., 15. I. 1890., br. 5, str. 2.
16. NEPOTPISANO (UN CONFRATELLO), O. J. Rossi, *Katolička Dalmacija*, Zadar, god. XXI., 9. I. 1890., br. 1, str. 6.
17. B. PESCI, *Basilica di s. Antonio al Laterano*, Roma, 2000.
18. I. PETRICIOLI, O važnim umjetninama u Franjevačkom samostanu sv. Frane u Zadru, *Samostan sv. Frane u Zadru*, Zadar, 1980., str. 109–127.
19. *Schematismus Almae provinciae Dalmatiae S. Hieronymi*, Jaderae, MCML.
20. *Schematismus seu Status personalis et localis Archidioecesis Jadertinae pro anno Domini MDCCCLXXXV*, Jaderae, 1885.
21. J. A. SOLDI, Fra Donat Fabijanić, *Samostan sv. Frane u Zadru*, Zadar, 1980., str. 247–275.
22. P. STRČIĆ, *Košljun i franjevački samostan*, Rijeka – Košljun – Krk, 2001.
23. N. SUBOTIĆ, Celestin Medović, *Hrvatska prosvjeta*, Zagreb, god. XIII., 1926., br. 3, str. 59–63; br. 9, str. 187–191.
24. N. SUBOTIĆ, O. Josip Rossi, *Hrvatska straža*, Zagreb, god. IX., 1937., br. 82, str. 9–10.
25. *Šematizam Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri*, Zadar, 1990.
26. L. TRIFUNOVIĆ, Murat, Marko, *Enciklopedija likovnih umjetnosti*, sv. 3, Zagreb, 1964., str. 512.
27. J. VELNIĆ, Samostan sv. Frane u Zadru (Povijesni prikaz njegova života i djelatnosti), *Samostan sv. Frane*, Zadar, 1980., str. 25–101.
28. J. VELNIĆ, Samostan Male braće u Dubrovniku (Povijesni prikaz života i djelatnosti), *Samostan Male braće u Dubrovniku*, Zadar, 1985., str. 95–184.

Sl. 1. Slikar fra Josip Rossi

Pijo Mate PEJIĆ: FATHER JOSIP ROSSI THE PAINTER

Summary

Father Josip Rossi was born in Trieste in 1843 where he went to grammar school and finished the lower secondary school. He completed his upper secondary schooling and the study of theology in Zadar. Taking his priestly vow in 1861 he became a member of the Franciscan order of St. Jerome which had its headquarters in Zadar. He became a priest in 1866. Within the Franciscan community he worked as a definator and secretary of the Order. He completed his study of painting and received his diploma from the Art Academy in Venice while he continued with his training in Milan and Rome. As a student he made the paintings and the groundwork for the Nativity scene which decorated the church of St. Francis in Zadar up to the Twelfth-night in 1917 when it burned down. In his atelier within the monastery of St. Francis in Zadar he made paintings for churches with a rich artistic heritage such as the church of St. Vlaho and for the church of the Friars Minor in Dubrovnik, afterwards for the churches on the islet of Košljun on Krk and on the island of Badija, as well as for the old Capuchin church in Rijeka. He painted two pallas for the basilica of St. Anthony in Rome while for the church of St. Joseph in Nazareth he made a painting of the Virgin. He worked for other churches both in Croatia and abroad. From 1883 to 1885 he restored 67 valuable paintings which were made by renowned painter Tripo Kokolja from Boka which are to be found in the church of Our Lady of Škrpjel in Boka Kotorska. Father Joseph gave the first lessons in painting to the painters Vinko Draganja, Marko Murat and Antonietta Bogdanović-Cetineo. He died on January 5, 1890 and on that occasion written notices about his life and work appeared in the newspapers *Katolička Dalmacija*, *La Domenica*, *Il Dalmata* and others. In books dealing with the history of art his work has been unjustifiably ignored.